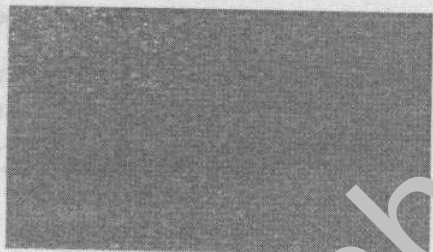

۱۷۸ ۹۷۶۷

پنجره شعر جهان

زمان یک گورستان نامرئی است

گزینه اشعار آتیلا ایلهان

مترجم:

کیومرث نظامیان

مقدمه‌ای بر آتیلا ایلهان

آتیلا ایلهان شاعر، نویسنده، روزنامه‌نگار، داستان‌نویس و فیلم‌نامه‌نویس اهل ترکیه در ۱۵ ژوئن ۱۹۲۵ در شهرستان ((منمن)) از میراث غرب ترکیه زاده شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را به دلیل کسب کار پدر در مناطق مختلفی گذراند. او در ۱۶ سالگی در سال ۱۹۴۱ به دبیرستان آتا تورک از میراث به دلیل نقل یک شعر از ناظم حکمت شاعر برجسته ترک در یک دست نوشته به یک دختر به مدت ۲ ماه تحت بازداشت قرار گرفت. وی بعد از اینکه دارای پرونده سیاسی در شهربانی ترکیه شد، بود از دبیرستان اخراج شد و بعد از اعتراض به این حکم سه سال بعد در ن عالی اداری ترکیه مجدداً حکم به امکان ادامه تحصیل وی صادر کرد.

ایلهان بعد از پایان دوره دبیرستانی در استانبول در رشته حقوق دانشگاه استانبول ثبت نام کرد و اولین کتاب شعر خود را با عنوان ((دیوار)) در سال اول دانشگاه به سال ۱۹۴۸ با سرمایه خرید و فروش نمود.

وی در سال دوم حضور در دانشگاه به دلیل شرکت در جنبش‌های سیاسی بازداشت شد. وی از سال ۱۹۴۹ تا سال ۱۹۵۱ به دلیل حمایت از ناظم حکمت و افکار وی مجبور به اقامت اجباری در فرانسه شد و در سال ۱۹۵۱ به ترکیه بازگشت در هنگام بازگشت‌هایش به ترکیه همواره با دردسرهای پلیس ترکیه مواجه می‌گشت و چندین بار بازداشت شد.

در سال ۱۹۵۱ مجدداً به فرانسه بازگشت و این بار به دلیل انشار

مقاله‌ای در یک روزنامه رسمی بود او در این سالها با تئاتر فرانسه و با مارکسیست‌ها و سوسیالیست‌ها آشنا شد و در همین دوره‌ها به سال ۱۹۵۳ به دلیل آشنایی با صنعت سینما در فرانسه شروع به نوشتن نقد فیلم‌های وطن نمود.

آتیلای ایلهان در سال ۱۹۵۷ پس از اتمام دوران خدمت سربازی به استانبول رفت و کار تئاتر را ادامه داد و نزدیک به ۱۵ سناریو با امضاء علی کاپیتان اوغلو نوشت. این سال‌ها مصادف بود با مرگ پدر که ایلهان را مجدداً به ازمیر کشاند و نزدیک به ۸ سال سردبیر روزنامه‌ای در ازمیر شد.

او در سال ۱۹۸۶ ازدواج کرد و در این سالها اقدام به انتشار چندین مجموعه شعر، رمان و مقالات نمود وی از سال ۱۹۷۳ تا ۱۹۸۱ در آنکارا به روزنامه‌ای پرداخت. همان شغلی که از سال ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۵ در استانبول به آن مشغول بود. آتیلای ایلهان در سال ۱۹۸۵ اولین حمله سکته قلبی را پشت سر گذاشت و بعد از آن با مشکلات قلبی مواجه شد تا اینکه در سال ۲۰۰۵ در ۸۰ سالگی در استانبول در اثر سکته قلبی درگذشت.

ایلهان علاوه بر نوشتن ده‌ها کتاب شعر، قصه، هزاران مقاله ادبی، تهیه و تدوین برخی سناریوی فیلم‌های ترکی را نیز بر عهده داشت. فیلم‌هایی که سناریوی آنها را آتیلای ایلهان نوشت. و چون جز فیلم‌های کلاسیک تاریخ سینمای ترکیه به شمار می‌روند.

از ویژگی‌های شعری آتیلای ایلهان عینی‌ات‌گرایی محسوس تصویرسازی بدیع و قابل لمس و عاطفه‌مندی شعرها نام برد. شعرهای عاشقانه‌ی ایلهان جزء شعرهای عاشقانه ماندگار شعر ترکیه به شمار می‌رود. ایلهان همچنان که شاعر شعرهای عاشقانه به شمار می‌رود شاعر متعهدی نیز محسوب می‌شود. او در شعر دیوار اینگونه می‌نویسد

: ((این اشعار در جنگ جهانی دوم برای دیوارهای جدا کننده ی
سراسر دنیا نوشته شده بود.)) و با سطرهایی این چنین شعرش را
آغاز می کند :

من یک دیوارم که هیچ خورشیدی را ندیده ام
تو هیچ خورشیدی را در دیوار دیگری ندیده ای
چهره های ما تخته های خشک خال خال
وسینه های من سراسر برای سفیدی سیاه می شوند
سردرگم در ده بند سیاه میچ دستانم
عریان شدم از ترس مرگ ...

ایلهان در شعر ۳۴fn۳۴۶ جامه ی سیاست زده ترکیه را با واژگونی
اتومبیلی به تصویر می کشد و با ظرافت خالص سرانجام خود و هم
نسلان مبارز خود و آیندگاه را با حرکات برف پاک کن های اتوموبیل
و با این سطرها به پایان می رساند:

((یکی به چپ

یکی به راست

یکی به چپ

یکی به راست))

زندگی در مناطق جغرافیایی خاص بسامدهایی بر شعر تمامی
شاعرها دارد در همین راستا در شعر بلوار مه آلوده بسامد زندگی
ایلهان در کنار دریا و در بندرها به زیبایی قابل لمس است.

کیومرث نظامیان

پاییز ۱۳۹۳

بستان آباد